

**Stichting Herdenking
Jodenvervolging Leiden**

Jaarverslag 2025

Email: info@herdenkingleiden.nl
Website: <https://herdenkingleiden.nl/>
Kvk-nr: 75212579
Fiscaal nummer / RSIN 860188929

Leiden, maart 2026

Truus (G.P.M.) de Haan, voorzitter
Corjan (C.J.) den Hollander, secretaris
Arno (A.W.A.) Hanssen, penningmeester

Inleiding

In dit jaarverslag komt achtereenvolgens aan de orde:

1. Doelstelling van de Stichting
2. Stichtingsbestuur
3. Activiteiten 2025
 - a. Jaarlijkse Herdenking Jodenvervolging Leiden
 - b. Educatie
 - c. Website
 - d. Stolpersteine
4. Financiën
5. Samenvattend

1. Doelstelling

De Stichting Herdenking Jodenvervolging Leiden herdenkt op ingetogen en waardige wijze Leidse Joden die in de Tweede Wereldoorlog zijn vermoord. Zij wil de Holocaust in herinnering houden en aandacht vragen voor het gevaar van antisemitisme en maatschappelijke uitsluiting. Daartoe houdt de Stichting een jaarlijkse herdenking. Jongeren nodigen wij uit daarbij aanwezig te zijn en hierbij te participeren. Met verhalen, muziek en rituelen wordt de vervolging van de Joden in Leiden en omgeving voelbaar gemaakt. Daarnaast plaatst de Stichting Stolpersteine ter nagedachtenis aan de vermoorde Joodse inwoners van Leiden. De Stichting draagt ook met lesmateriaal bij aan de educatie over de Holocaust en nodigt scholen uit om deel te nemen aan activiteiten. Bij deze activiteiten is iedereen welkom, ongeacht geloof of herkomst.

Voor meer informatie:

- Email: info@herdenkingleiden.nl
- Website: <https://herdenkingleiden.nl/>
- Kvk-nr: 75212579
- Fiscaal nummer / RSIN 860188929

2. Stichtingsbestuur

Het bestuur van de Stichting Herdenking Jodenvervolging Leiden bestond in het jaar 2025 uit de volgende personen:

- Mevrouw Truus de Haan, voorzitter
- De heer Corjan den Hollander, secretaris
- De heer Arno Hanssen, penningmeester
- Mevrouw Nora Kornalijnslijper
- De heer Leo Levie
- De heer Ton de Gans
- De heer Ivo van Spronsen
- Mevrouw Christine Visser – van der Wolk

De bestuursleden doen hun bestuurswerk onbezoldigd; zij ontvangen geen vergoeding voor hun bestuurswerk.

Het bestuur heeft in 2025 vijfmaal vergaderd en wel op 23 januari, 26 februari, 20 maart, 9 oktober en 18 november.

3. Activiteiten 2025

Jaarlijkse Herdenking Jodenvervolging Leiden

Op 6 april 2025 werd de jaarlijkse herdenking georganiseerd, wederom in de R.K. Sint Petruskerk aan de Lammenschansweg te Leiden. Spreker was oud-burgemeester van Leiden, de heer Henri Lenferink met een persoonlijk verhaal. Muzikale medewerkers waren Ken Gould (chazan), Adriaan Bedner (viool) en Herman Lodder (orgel, piano).

Reacties op de herdenking waren ook dit jaar zeer positief. Zie voor meer details over de herdenking:

<https://herdenkingleiden.nl/2025/04/06/verslag-herdenking-van-de-jodenvervolging-in-leiden-6-april-2025/>

Educatie

De bijdrage van de leerlingen van de St. Josephschool van groep 8 aan de herdenking op 17 maart van het voormalig Joods Weeshuis vormde een belangrijk educatief element in ons werk. Zie hiervoor: <https://herdenkingleiden.nl/2025/03/17/verslag-herdenking-wegvoering-kinderen-en-verzorgers-joods-weeshuis-17-maart-2025/>

Leerlingen van het Stedelijk Gymnasium in Leiden waren op 5 november aanwezig bij de plaatsing van Stolpersteine. We zijn verheugd dat een school voor voortgezet onderwijs jongeren wist te interesseren voor deze bijzondere geschiedenis in hun stad.

Het educatiemateriaal dat voor scholen ontwikkeld werd, is beschikbaar op de website van onze Stichting: <https://herdenkingleiden.nl/educatie/>.

Website en PR

De website van de Stichting – www.herdenkingleiden.nl – vormt een belangrijk kanaal voor het bieden van informatie. Onze webmaster mevrouw Barbera Bikker zorgde in 2025 opnieuw voor het voortdurend bijwerken van de website met aankondigingen en verslagen. Ook komen er steeds meer biografieën op de website beschikbaar naar aanleiding van geplaatste Stolpersteine. Ook worden regelmatig digitale nieuwsbrieven over onze activiteiten verstuurd aan belangstellenden. Op social media (Facebook, Instagram en X) worden ook berichten gepubliceerd over onze activiteiten.

Stolpersteine

Sinds 2022 worden jaarlijks nieuwe Stolpersteine geplaatst door de in 2021 opgerichte werkgroep Stolpersteine. Deze werkgroep valt onder verantwoordelijkheid van de stichting.

In 2025 is door de werkgroep de plaatsing van 29 Stolpersteine gerealiseerd

- 11 Stolpersteine op 26 maart
- 7 Stolpersteine op 18 juni
- 1 Stolperstein op 4 juli (ondersteuning bij particuliere aanvraag)
- 10 Stolpersteine op 5 november

Ook werden op 4 mei 2025 weer Stolpersteine gepoetst. Dit werd met meerdere vrijwilligers gedaan die zich hiervoor hadden aangemeld.

De werkgroep Stolpersteine blijkt in de afgelopen jaren een belangrijke rol te spelen in het bewustzijn van het oorlogsverleden en het lot van haar Joodse inwoners getuige de grote aandacht door de plaatselijke media en de belangstelling voor de steenleggingen. Het werk van de werkgroep Stolpersteine bestaat voor een belangrijk deel uit het traceren van familieleden van mensen voor wie de Stolpersteine gelegd worden. Dit blijkt zeer gewaardeerd te worden door nabestaanden, getuige de aanwezigheid van familieleden bij steenleggingen die vanuit het hele land en het buitenland aanwezig zijn.

Leden van de werkgroep gaven twee keer een lezing op uitnodiging. Ook werd geparticipeerd in een keuzevak op de Universiteit over Stolpersteine.

De werkgroep ondersteunt en begeleidt ook aanvragen van Stolpersteine voor niet-Joodse slachtoffers.

De werkgroep Stolpersteine bestond in 2025 uit de leden:

- De heer Pieter Schrijnen (voorzitter)
- Mevrouw Barbera Bikker (secretaris)
- De heer Ton de Gans
- De heer Erik Habold
- Mevrouw Ans Meijlink
- De heer Arnold Schalks
- Mevrouw Mirjam Franke

Overig

- Het Stichtingsbestuur is in 2025 gestart met voorbereidingen van de Jaarlijkse Herdenking in 2026 (12 april 2026 wederom in de Petruskerk).
- De Stichting Herdenking Jodenvervolging Leiden heeft actief geparticipeerd in de organisatie van de Herdenking van de ontruiming van het Joods weeshuis op 17 maart 2025. De organisatie was naast onze Stichting in handen van De Burgemeesters- en Professorenbuurt en de Sint Josephschool.
- Bij alle activiteiten mocht de Stichting zich verheugen in de voortdurende aandacht van de plaatselijke pers, met name van het Leidsch Dagblad en Sleutelstad en de voortdurende medewerking en actieve betrokkenheid van de gemeente Leiden, getuige de aanwezigheid van burgemeester en wethouders bij onze activiteiten.

Verslagen van alle activiteiten van de Stichting zijn te vinden op www.herdenkingleiden.nl.

4. Financieel Jaarverslag

Zie hieronder het overzicht van de inkomsten en uitgaven over het jaar 2025, ter vergelijking aangevuld met de bedragen van 2024 en 2023.

		Inkomsten en Uitgaven					Inkomsten		
		Uitgaven							
		2025	2024	2023			2025	2024	2023
Algemene kosten					Giften				
Bankkosten	€	308	€ 281	€ 245	Herdenking	€	587	€ 2,078	€ 2,470
Internet	€	184	€ 167	€ 19	Stolpersteine	€	3,258	€ 8,712	€ 2,906
Divers	€	246	€ 490	€ 132	Collecte herdenking	€	517	€ 535	€ 439
Kosten Herdenking					Bijdrage kerken Herdenking	€	-	-	€ 170
Algemeen	€	269	€ 65	€ 207					
Boekjes	€	219	€ 286	€ 183					
Fotograaf	€	-	€ 10	€ -					
Musici	€	350	€ 450	€ 250					
Sprekers	€	-	€ 107	€ 60					
Educatie	€	-	€ -	€ -					
Kosten Stolpersteine									
Stenen	€	3,828	€ 4,884	€ 2,508					
Algemeen	€	167	€ 112	€ 167					
Totale Kosten	€	5,570	€ 6,853	€ 3,771	Totale Opbrengsten	€	4,362	€ 11,325	€ 5,985
Herdenking kosten					Inkomsten Herdenking	€	1,104	€ 2,613	€ 3,079
directe kosten	€	838	€ 918	€ 700	Inkomsten Stolpersteine	€	3,258	€ 8,712	€ 2,906
50% algemene kosten	€	369	€ 469	€ 198					
Stolpersteine kosten									
directe kosten	€	4,364	€ 5,465	€ 2,873					
50% algemene kosten	€	395	€ 4,996	€ 2,675					
	€	369	€ 469	€ 198					
Banksaldo		€ 13,221	€ 14,429	€ 9,957					
geoomerkt Stolpersteine	€	9,311	€ 10,416	€ 7,650					
voor algemeen gebruik	€	3,910	€ 4,013	€ 2,307					
		31/dec/25	31/dec/24	31/dec/23					

Toelichting bij bovenstaande cijfers:

- De kosten met betrekking tot de Stolpersteine waren in 2025 een totaal van € 4.364 en kwam het totaal van giften en donaties uit op een bedrag van € 3.258. Daardoor is de financiële reserve geoomerkt voor de Stolpersteine met € 1.105 kleiner geworden, maar staat nog altijd op een gezond positief saldo van € 9.311.
- De algemene kosten voor de Stichting bedroegen in 2025 een bedrag van € 1.207. Met een totaal bedrag van € 1.104 aan giften waren de kosten € 103 euro hoger dan de inkomsten. Wel is opvallend dat de giften significant lager zijn dan die in de afgelopen jaren. Het aantal giften was weliswaar hoger dan in 2024, maar de gemiddelde gift aanzienlijk lager.
- De financiële reserves voor zowel werkgroep Stolpersteine als de reserve voor algemeen zijn voorlopig nog een zeer gezonde financiële basis voor de komende jaren.
- De werkgroep Stolpersteine heeft de ambitie om op basis van de huidige inventarisatie in de komende jaren nog minimaal 167 Stolpersteine te plaatsen. Uitgaande van een bedrag van circa €150 per steen (inclusief organisatie), komt dat neer op een totale benodigde investering van nog ca €25.000.
- Al met al derhalve een solide jaar qua financiën.

Sinds december 2021 heeft onze Stichting een officiële ANBI-status, wat donateurs in de gelegenheid stelt de giften op te voeren als aftrekpost in de aangifte inkomstenbelasting.

Arno W.A. Hanssen MSc MBA, penningmeester Stichting Herdenking Jodenvervolging Leiden

Samenvattend

Het jaar 2025 was wederom een goed jaar voor de Stichting met een goed bezochte herdenking in april, de belangstelling voor de herdenking van de ontruiming van het Joods Weeshuis, de plaatsingen van nieuwe Stolpersteine, de participatie van scholen, het functioneren van de website en de nieuwsbrieven en de aandacht van de media. De financiële situatie van de Stichting was solide.

Namens de Stichting Herdenking Jodenvervolging Leiden,
Leiden maart 2026,

Truus de Haan

Voorzitter

Corjan den Hollander

Secretaris

Arno Hanssen

Penningmeester